

Vergaderjaar 1991–1992 Nr. 213*

20 598

Nieuwe regeling voor terugvordering en verhaal van kosten van bijstand

22 379

Wijziging van het voorstel van wet houdende een nieuwe regeling voor de terugvordering en verhaal van kosten van bijstand

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID¹

Vastgesteld 4 februari 1992

De leden van de **PvdA**-fractie toonden zich – na kennisneming van wetsvoorstel 22 379 – bereid om de behandeling van wetsvoorstel 20 598 voort te zetten en mee te werken aan een spoedige afronding van de behandeling van wetsvoorstel 20 598, in combinatie met de overgangsrechtelijke regeling (22 379).

Deze overgangsrechtelijke regeling komt tegemoet aan het bezwaar tegen 20 598 dat deze leden eerder naar voren gebracht hadden, nl. de afwezigheid van enige duurbepaling in een fase waarin er nog veel onduidelijkheid bestaat over een eventuele limitering van de alimentatieduur. Nu de termijnbepaling van het overgangsrecht aanvangt op de datum van inschrijving van het echtscheidingsvonnis in de registers van de burgerlijke stand, is voor een groot deel eveneens tegemoetgekomen aan hun bezwaar dat de nieuwe verhaalsregeling van toepassing verklaard zou kunnen worden op personen die reeds zeer lang geleden gescheiden zijn en bij wie de gemeente tot dusver heeft afgezien van verhaal.

Inzake wetsvoorstel 20 598 restten de leden van de PvdA-fractie nog slechts twee vragen:

Zij hadden goed begrepen dat een centrale verhaalsprocedure (b.v. vanuit het ministerie van SoZaWe) geen oplossing biedt voor het knelpunt bij mishandelde vrouwen in «Blijf-van-mijn-lijf»-huizen, «omdat toch steeds bekend zal moeten worden gemaakt welke gemeente bijstand verleent aan de vrouw» (NMvA/EK blz. 9).

Deze leden vroegen zich af of ook de mogelijkheid overwogen is om en de bijstandsverlening aan vrouwen in Blijf-van-mijn-lijf-huizen en de eventuele verhaalsprocedure te centraliseren bij het ministerie van SoZaWe.

De leden van de PvdA-fractie vroegen voorts aandacht voor een mogelijke overgangsproblematiek bij thans reeds lopende garantiestellingen.

Een nieuw artikel 67 ABW spreekt over een verhaalsplicht «indien de

¹ Samenstelling:

Bot-van Gijzen (CDA), Van der Meulen (CDA), (voorzitter), Rongen (CDA), Jaarsma-Buijserd (PvdA), Van de Zandschulp (PvdA), Gelderblom-Lankhout (D66), Soetenhorst-de Savornin Lohman (D66), Heijmans (VVD), Van Leeuwen-Schut (VVD), mw. Bolding (Groen Links), Barendregt (SGP), Schuurman (RPF) en Veling (GPV).

* De vorige stukken met betrekking tot wetsvoorstel 20 598 zijn verschenen onder de EK nrs. 179, 179a, 179b van vergaderjaar 1989–1990 en de nrs. 79 en 79a van vergaderjaar 1990–1991.

vreemdeling hier te lande is toegelaten en een ander zich garant heeft gesteld voor de kosten die voor de staat en andere openbare lichamen uit de toelating voortvloeien».

Deze leden hadden geen bezwaren ten principale tegen dit nieuwe artikel. Zij zouden willen weten wat dit betekent voor thans reeds lopende gevallen van garantstelling in gemeenten waarin thans bij garantstelling niet wordt verhaald.

De leden van de PvdA-fractie vroegen tenslotte om een reactie op het artikel «De garantstelling in het vreemdelingenrecht, nu en volgens het NBW» van mw. mr. L. Jordens-Cotran in *Migrantenrecht*, 1991 nr. 7. De auteur stelt dat er nogal wat onduidelijkheden en uiteenlopende interpretaties zijn omtrent de huidige regeling van garantstellingen en dat ook de regeling van borgtocht in titel 14 van Boek 7 NBW consequenties kan hebben voor de garantstelling. De auteur wijst er eveneens op dat de GSD uit het verblijfsdocument niet kan opmaken dat een derde zich garant gesteld heeft voor het onderhoud van de vreemdeling.

Is het niet wenselijk de kwestie van garantstellingen eenduidiger en inzichtelijker te regelen, zodat de consequenties ervan duidelijk zijn voor de garant, de vreemdeling en de GSD, zo vroegen de aan het woord zijnde leden zich af.

De leden van de fractie van **D66** hadden met gemengde gevoelens kennis genomen van het wetsvoorstel tot wijziging van het oude wetsvoorstel verhaalsplicht 20 598.

Het nieuwe voorstel is in zoverre een verbetering van het voorstel 20 598 dat nu in ieder geval een maximale termijn van 12 jaar wordt ingesteld, waarop verhaald door de gemeente kan worden gehaald bij een partner met wie de verbintenis verbroken is.

De aan het woord zijnde leden waren zoals bekend is uit de gedachtenwisseling naar aanleiding van stuk 20 598, tegen een blijvende financiële band tussen voormalige partners, welke financiële band echter door de onderhavige wet ook na een lange reeks van jaren zou kunnen worden hersteld indien een van de partners om welke reden dan ook een beroep op bijstand zou moeten doen, waarbij de gemeente wordt verplicht om deze financiële band opnieuw in het leven te roepen door middel van verhaalsplicht. Door de novelle wordt deze termijn in ieder geval tot 12 jaar gelimiteerd.

Is de staatssecretaris het met de aan het woord zijnde leden eens dat de rechtsgrond van de alimentatie tevens de basis is van de verhaalsplicht?

Is de staatssecretaris het met deze leden eens dat de rechtsgrond van de alimentatie gelegen is in door het huwelijk ontstane factoren die er oorzaak van zijn dat een van de partners bij de beëindiging van het huwelijk nog niet in staat is, geheel of gedeeltelijk in eigen inkomen te voorzien?

Uit de memorie van antwoord maakten de leden van de fractie van D66 op dat voor oude gevallen, indien de alimentatieduur niet is beperkt, de verhaalsplicht gelimiteerd wordt tot maximaal 12 jaar.

Voor nieuwe gevallen – de memorie van antwoord spreekt over bijzondere omstandigheden, wanneer alimentatieplicht langer zou duren dan twaalf jaar – kan de verhaalsplicht ook de maximale termijn van 12 jaar overschrijden.

Wat voor bijzondere gevallen staan de staatssecretaris voor ogen?

Wat is de zin van limitering als deze toch weer overschreden kan worden?

Leidt dit niet tot allerlei nieuwe procedures en dus kosten?

Is bij een uitspraak waarbij een kortere alimentatieplicht wordt opgelegd, deze termijn ook de verhaalstermijn voor de gemeente?

Als de alimentatieplicht korter dient te duren dan 12 jaar (vanwege de rechtsgrond) hoe vertaalt de gemeente deze kortere duur dan in de verhaalsplicht?

Is 200 miljoen niet een veel te rooskleurig ingeschatte bezuiniging in verhouding tot het begrote bedrag dat gebaseerd was op een ongelimiteerde verhaalstermijn?

Ligt het in de bedoeling de gemeente via hun doeluitkering met dit bedrag te korten of zal er sprake zijn van een nacalculatie?

Vertrouwende dat de bewindslieden tijdig zullen antwoorden, acht de commissie de openbare beraadslaging over het onderhavige wetsvoorstel met het verschijnen van dit verslag voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Van der Meulen

De griffier van de commissie,
Dijkstra-Liesveld